

Hogere belastingen in het verschiet

Hoewel het nieuwe kabinet nog niet bekend is, zijn consumenten ervan overtuigd dat de belastingen de komende jaren zullen stijgen. Daarop zeggen zij te reageren met een beperking van hun uitgaven, zo blijkt uit de ING Vraag van Vandaag. Volgens het ING Economisch Bureau zullen belastingverhogingen de consumptiegroei zeker remmen. Belastingverhogingen waaraan het makkelijkst valt te ontsnappen vinden consumenten het minst erg.

De blauwe enveloppen zijn alweer een tijdje terug op de mat gevallen. Tot het einde van de maand hebben huishoudens nog de tijd om hun belastingaangifte te doen. Alle aanleiding voor het Economisch Bureau om de afgelopen week de stemming onder consumenten te peilen over belasting betalen. Gemiddelde beantwoordden 66.000 respondenten per dag de *ING Vraag van Vandaag* (tussen de 46.000 en 84.000).

Belasting onherroepelijk omhoog

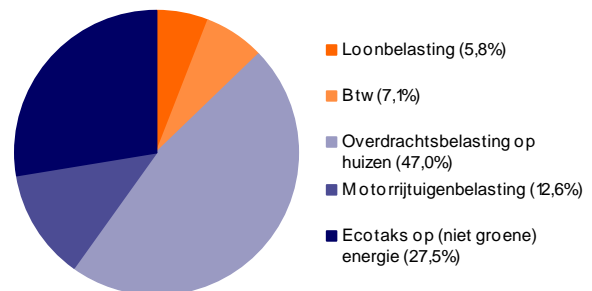
Dit jaar bedragen volgens de laatste Miljoenennota de inkomsten van de overheid (gehele collectieve sector) 265 miljard euro. Dat betekent per huishouden een bedrag van 36.000 euro aan belastingen, premies, en andere betalingen of heffingen. Dit is niet genoeg om de collectieve uitgaven mee te betalen. Door de economische crisis zijn de belastinginkomsten gedaald, terwijl de uitgaven aan onder andere uitkeringen juist toenamen. De overheid geeft meer uit dan er binnen komt. Ambtelijke werkgroepen werken momenteel voorstellen uit die 35 miljard euro moeten opleveren om de overheidsfinanciën weer op orde te krijgen. Dat kan in theorie op twee manieren: snijden in de uitgaven of verhogen van de inkomsten (lees: belastingverhoging).

Ik verwacht dat de belastingen in de komende vijf jaar ...

De respondenten zijn er van overtuigd dat de belastingen omhoog zullen gaan. Acht op de tien (79%) ondervraagden verwacht in de komende vijf jaar hogere belastingen. Die inschatting lijkt realistisch. Ongeacht de kleur van het nieuwe kabinet zal het lastig zijn om het huishoudboekje op orde te krijgen *zonder* belastingverhoging. De samenstelling van de regeringscoalitie zal vooral bepalend zijn voor de *mate waarin* de belastingen omhoog gaan.

Stel de belasting gaat omhoog. Verhoging van welke belasting vindt u dan het minst erg?

'Populaire' belastingen

"Leuk" zal belasting betalen nooit worden, maar niet alle belastingen zijn even onpopulair. Als de belastingen dan toch omhoog moeten, dan liever de overdrachtsbelasting dan de loonbelasting, zo vinden de respondenten op de *ING Vraag van Vandaag* als zij moeten kiezen uit vijf 'kwaden'. Na de

overdrachtsbelasting op huizen (47%) gaat de voorkeur uit naar ecotaks op (niet groene) energie (27%) en de motorrijtuigenbelasting (13%). Weinig ondervraagden verkiezen een verhoging van de btw (7%) of loonbelasting (5%). Kennelijk speelt bij de voorkeuren een rol of er aan belastingen valt te ontkomen door het gedrag aan te passen. Zo valt een verhoging van de ecotaks tegen te gaan door energiebesparende maatregelen. Bij btw of loonbelasting is ontwijken moeilijker. Verder geldt voor de 'winnaar' overdrachtsbelasting dat mensen hier minder vaak mee te maken hebben – huurders zelfs helemaal niet.

Verstoring door belastingen

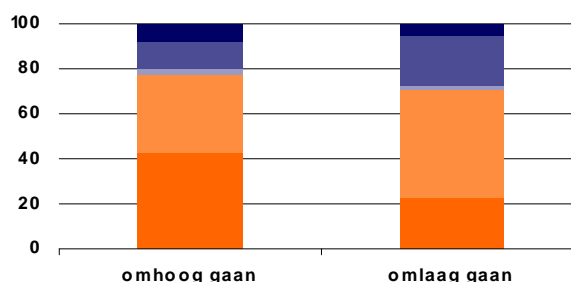
Belastingen hebben op zichzelf een negatief effect op de economie omdat ze beslissingen van burgers en bedrijven verstoren. Zo maken belastingen het minder interessant om (extra) te werken. Uiteraard kan de overheid met de belastinginkomsten wel weer nuttige uitgaven voor de economie en samenleving doen, bijvoorbeeld door te investeren in onderwijs. Daarom hoeven hoge belastingen niet per se samen te gaan met slechte economische prestaties van een land. Wel blijkt uit onderzoek van de OESO – de club van rijke landen – dat de belastingmix ertoe doet. Sommige belastingen pakken namelijk slechter uit dan andere. In volgorde van aflopende schadelijkheid gaat het om winst-, inkomsten-, en consumptiebelasting en daarna belasting op onroerend goed. Winstbelasting gaat gepaard met de meeste economische schade omdat internationale bedrijven bij vestigingsbeslissingen kijken naar het belastingklimaat. Dat kan dus bedrijvigheid schelen. Werknemers zullen minder snel uitwijken naar het buitenland, maar kunnen wel reageren op de negatieve prikkel van loonbelasting door bijvoorbeeld een kortere werkweek. Consumptiebelasting heeft minder invloed op het gedrag en heeft dus minder negatieve economische invloed. Het minst verstorend zijn belastingen op onroerend goed, zoals de onroerend zaak belasting (OZB). Omdat huiseigenaren moeilijk aan deze heffing kunnen ontsnappen, blijft het effect op de economie beperkt. Tegelijkertijd maken de beperkte ontsnappingsmogelijkheden – verhuizen naar een goedkopere gemeente vanwege de OZB is nogal een rigoureuze keuze – dit soort belastingen impopulair.

Hogere lasten, minder uitgaven

Consumenten reageren anders op een verlaging van de belasting dan op een verhoging, blijkt uit de *ING Vraag van Vandaag*. Een belastingmeevaller voor de burgers zou vooral naar de spaarrekening gaan (48%). Een groep van 23% van de ondervraagden zou vooral meer uitgeven, terwijl 22% zich zou

richten op aflossing van schulden. Om het geld daadwerkelijk uit te geven moeten consumenten ook vertrouwen hebben. Mogelijk werken huishoudens gezien de oplopende werkloosheid liever nog even aan hun financiële buffers. Wat ook kan meespelen is dat respondenten er vanuit gaan dat lagere belastingen nu in de toekomst onvermijdelijk leiden tot hogere belastingen of tot gaten in sociale zekerheden waarvoor ze dus geld opzij moeten leggen.

Wat past u vooral aan als de belastingen ...

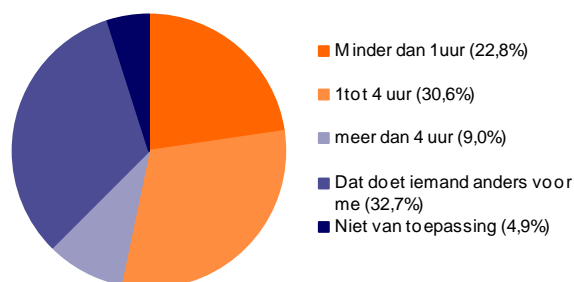

Bron: ING

■ Uitgaven ■ Sparen ■ Beleggen ■ Schuld aflossen ■ Iets anders

Bij hogere belastingen zouden respondenten vooral snijden in de uitgaven (42%). Ruim een derde (35%) zou minder gaan sparen en een op de acht (12%) zou de aflossing van schulden op een lager pitje zetten. De waarschijnlijke stijging van de belastingen in de komende jaren zal de groei van de consumptie beperken.

Hoe lang doet u over het doen van uw belastingaangifte?

Twee uurtjes aangifte doen

Veel mensen moeten een avondje vrij plannen voor hun belastingaangifte, blijkt uit de *ING Vraag van Vandaag*. Van de ondervraagden die zelf aangifte doen heeft de meerderheid meer dan een uur hiervoor nodig. De helft (49%) is tussen één en vier uur bezig en een op de zeven (14%) langer. Ruim eenderde (36%) is binnen een uur klaar. Gemiddeld komt dat voor de respondenten neer op zo'n twee uur. Overigens doet eenderde (33%) van alle ondervraagden zijn belastingaangifte niet zelf.

Verantwoording en disclaimer

Deze publicatie is gebaseerd op de antwoorden op de *ING Vraag van Vandaag* op ING.nl van 24 februari t/m 2 maart 2010. Elke dag werd een andere vraag gesteld, waarop gemiddeld 66.000 mensen per dag hebben gereageerd (tussen de 46.000 en 84.000).

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op de door ING vergaarde informatie en door ING betrouwbaar geachte bronnen. Deze gegevens zijn op zorgvuldige wijze in onze analyses verwerkt. Noch de ING, noch medewerkers van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor de in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. ING aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de inhoud van de publicaties of voor informatie die op of via de sites wordt verstrekt. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Niets in deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd zonder de uitdrukkelijke vermelding van de ING als bron van deze informatie. De afnemer van deze informatie is verplicht aanwijzingen van de ING betreffende het gebruik van de informatie op te volgen. Nederlands recht is van toepassing.
